

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 3. Exempla mala.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Hodie salus domus huic facta est. Luc. 19. Cajetan. Significatur, salus facta non solum Zachæo; sed familiæ ejus similiter. Sed cur etiam familiæ? Ille dolore, & lacrymis, dolebat sua scelera; ergo similiter fecit familia. Didacus Niss. Vita Abrah. l. 6. c. 8.

Credidit ipse & domus ejus tota. Jo. 4. 53. Fit, ut qui sunt in sæculi culmine constituti; aut plurimos secum perdant; aut secum multos in via salutis acquirant: solummodo utiq; probè, aut improbè, operando. S. Fulgentius ep. 6. ad Theodorum.

Dicit ei, sequere me. Jo. 21. 19. Cur hoc tantum Petro dixit? illum suarum ovium pastorem creavit: significans; quòd si cœteris præpositus primus omnium cœlestem hunc Ducem secutus fuerit; facillè ipsum etiam cœteri sequentur. Diez conc. 2. in festo S. Jo. Evang.

Timens DEum cum omni domo sua. Act. 10. 2. Audite omnes, qui regibus assistitis. Pius inquit, erat, ac timens DEum. Et quòd maius, talis erat cum omni domo sua. Ità erat huic rei intentus, ut non solum sua bene conlitteret; sed etiam in ministris suis istud faceret. S. Chrysost. hom. 33. in Acta.

Baptizatus est ipse (custos carceris) & omnis domus ejus continuò. Act. 16. 33. Exemplum boni patrisfamilias sequuntur subditi. Id. hic.

Mulier illa Lydia, ubi ipsa baptizata est, totam suam familiam baptizari fecit. Act. 16. 15. Similiter archisynagogus Actor. 18. 8.

Num. VI.

Exempla bona suadentur, præmiantur.

Divisa est aqua, & ingressi sunt filii Israel. Ex. 14. 21. 22. Gloriosè magnificavit Dominus tribum Juda ad Sceptrum, & regnum vocando. Ex eadem tribu originem Rex regum Christus duxit. Cur hæc tribus aliis omnibus anteposita? propter egregium ejus facinus. Narrat Lyranus, ex sententia communi Hebræorum tribum Juda post Moysen ante omnes ingressam fuisse per divisionem aquarum; quam aliæ tribus subsecutæ sunt. de Castillo Illat. 79. Dicunt Hebræi, quòd mari rubro divisò, & Moysè in illud ingressò; cum cœteræ tribus timerent eum sequi, Aminadab cum tribu Juda, in qua principior fuit, primus secutus est Moysen: quòd visò aliæ tribus secutæ sunt. Unde per hoc dicunt tribum Juda meruisse principatum, & regnum. Dionysius Carthus. in Matth. 1.

Itaq; post eum non fuit similis ei de cunctis regibus Juda; sed neq; in his, qui ante eum fuerunt. 4. Reg. 18. 5. Abulens. hic q. 19. ait, scripturam non dicere de aliquo ei non esse similem, ad excludendum, vel negandum majorem perfectionis gradum in alio; sed solum ad significandam majorem perfectionem secundum aliquam virtutem specialem. Sic enim ab Ecclesia de quolibet Confessore dicitur Eccli. 44. 20. *non est inventus similis illi, qui conservaret legem Excepsi.* Et tamen hæc verba de uno solo Confessore non possunt intelligi; cum pluribus aptentur. Sensus ergo est circa aliquam virtutem, in qua hic Confessor specialiter floruit,

non est inventus similis illi. Abulens non fuit Josias similis Ezechia: quia licet Josias destruxerit omnem idololatriam; tamen non fuit ei, similis: quia Ezechias fecit hoc à seipso, non habens aliquem priorem, cujus sequeretur exemplum. Josias autem secutus est exemplum Ezechia: Magna enim laus est, quòd aliquis fecerit bona, quæ nullus antea fecit. de Castillo Illat. 79.

Ipse autem genuit David regem. Matth. 1. 5. Cur in genealogia Christi de solo David dicitur, quòd fuerit rex? Cajetanus hic: David primus rex in genealogia Christi fuit Salvatoris; propterea Evangelista descripsit eum regem, Gloria magna donatur, qui dant primordia rebus præclaris. de Castillo Illat. 106.

Beati pauperes spiritu. Matth. 5. 3. Omnes beatitudines, quas locutus est in Evangelio Jesus, suò firmat exemplò. Origenes hom. 38.

Sanctificetur nomen tuum. Matth. 6. 9. Tunc nomen DEI sanctificatur in nobis; cum sanctitatem per nos in eo cognitam imitatur. Sanctificatur etiam nomen DEI in nobis per proximi ædificationem: ut, sicut Christiani vocamur nomine, sic virtutem Christianitatis monstremus per exemplum in opere. S. Bernardus l. 6. a. 3.

In omnibus te ipsum præbe exemplum bonorum operum. Tit. 2. 7.

Via Incarnatæ Sapientiæ est omnis actio, quam temporaliter gessit. Viæ ejus sunt vivendi ordines, quos ad se venientibus stravit. Tot itaque ad se venientibus vias præbuit, quot bene vivendi exempla monstravit. S. Gregorius mor. l. 25. c. 11.

Eligitur Petrus, super quem fundata est Ecclesia; & Jacobus, qui primus de Apostolis martyriò coronatus est; & Joannes, qui Virginitatis est exordium. S. Chrysost. hom. 8. in Marcum. Cur hos Christus tantum secum assumpsit.

§. III.

Exempla mala.

Num. I.

Vis, & efficacia.

Comedit, deditq; viro suo. Gen. 3. 6. Quæ non usus est serpens rhetoricæ ad persuadendum Evæ! memoria præcepti divini, & timor mortis, erant duo fræna, quæ refrænabant appetitum. Eva verò Adæ solò exemplò, nullò verbò factò, statim persuasit. Eva saltè, aliquamdiu restitit serpenti, minime verò Adam Evæ. Paoletti D. 20. Pent. Non suaderi jam opus erat viro, quando eam illò cibò mortuam non esse cernebat. Et Eva ipsa, ex hac divina patientia prorepit ad tentandum virum. S. Aug. l. 11. de Gen. ad lit. 30.

Eccè mulier una sedens in medio amphoræ; & dixit: hæc est impietas. Zach. 5. 7. 8. Ubi dominatur impietas, mox allicit plures: v. 9. *Eccè duæ mulieres egredientes; & habebant alas.* Citò advolant ad augendam impietatem. Velloso in Judith 7. paræn. 4.

Unus est servus, qui Petrum urget. Luc. 22. 58. *Post pusillum: accesserunt, qui stabant, & dixerunt Petro.* Matth. 26. 73. Unus traxit exemplò plures. Maldonatus: credendum

Bbb b 3

dum est, cognatò illò servò incipiente alios subsecutos fuisse. Id. ib.

Quare, hoc unguentum non vanit &c. Jo. 12. 5. Et ecce Matth. 26. 8. *videntes Discipuli indignati sunt.* Judà contra mulierem duce, reliqui Apostoli irritati. Lira.

Num. II.

Mala exempla Superiorum sequuntur subditi.

Erat peccatum puerorum grande nimis: quia retraherant homines à sacrificio Domini. 1. Reg. 2. 17. DEus tam ægrè fert alienas injurias, præsertim quæ in damnum cedunt spirituale animorum; ut de illis potius, quàm de suis, conqueratur. Unde Sacerdotum peccata exaggerari vult; non tam ex eo, quòd divinum honorem, & cultum, violabant; quàm ex eo, quòd homines à Sacrificio Domini retraherant. Mendoza hic.

Cumq; roboratum fuisset regnum Roboam, & confortatum; dereliquit legem Domini, & omnis Israel cum eo. 2. Par. 12. 1. Similiter de Sedecia 2. Paral. 36. 12. 14.

Erunt signa in Sole, Luna, & Stellis. Luc. 21. 25. An non sufficit, signa esse in sole; ut in Luna etiam ea apparere sit necesse? Nempe, sole obscuratò, obscuratur & Luna, ac stellæ deliquium patiuntur. Quando igitur optimates in timore, & cultu DEI, defectum faciunt; inferiores, & subditos eundem experiri necesse est. Bessius D. 1. Adv.

Percussa est tertia pars solis &c. Apoc. 8. 12. Cur à stellis non incipit? Per solem prælati intelliguntur; quia non ex inferiorum lapsu sequitur ruina; sed ex horum illorum. Dionysius Carthus. hic.

Occisa est tertia pars hominum de igne, & de fumo, & sulphure. Apoc. 9. 18. id est, de igne avaritiæ, fumò superbiæ, sulphure, id est, fetore luxuriæ. Subdit v. 19. quòd *potestas equorum in ore ipsorum est.* Scilicet principum præcipientium, aut suadentium; sive exemplis post se trahendo. Et ideo subdit: *& in caudis eorum,* id est, exemplis. Geminiani similitud. 1. 7. c. 6.

Sicut exemplarì unò apud Typographos vitiatò omnes deinde libri, qui per illud excuduntur, vitiatì plurimi prodeunt; ita unius superioris vitium totius fit populi offendiculum. Diez. Prælati.

Multì domini, ut famulis sunt stipati, ita comitibus vallati infernum intrant; multos, quibus exemplò suò fuere scandalo, post se trahentes. Stella p. 1. c. 26.

Exiguus rivus, dum exundat, parum nocet: at rapidus fluvius pontes, hortos, domos, molendina, abripit, & plurimùm damni infert. Lapis exiguus de monte decidens mox ubi recidit, consistit; si verò ingens à rupe abrumpatur, magnum lapidum acervum, ipsasque arbores,

secum trahit. Horologio perversè incedenti; non illi, nec rotis ejus, sed directori causa adferbitur; sic erroris, & culpæ populi, culpæ sunt prælatorum. Id. ib.

Caprum ex ponte desilientem grex sequitur. Lem. *Sic ducis urget amor.* Dux caper ipse gregis. Carolus Bovius.

Num. III.

Testimonia & Exempla.

Ex Veteri.

Qua respondit: serpens deceptus me. Gen. 3. 13. En vis mali exempli! excusantem se, & Dei consilia fugillantem, virum mulier imitatur. Fernandus hic sect. 29.

Armiger Saulis, videns Dominum suum irrisse super gladium suum, *irruit etiam & ipse super gladium suum.* 1. Reg. 31. 5.

Filius, qui natus est tibi, morte moritur. 2. Reg. 12. 14. B. Theodoretus: ideo DEus occidit filium David, ut pariter extingueretur malum exemplum, quod per adulterium exhibuerat populo Dei.

Jeroboam rex Israel post se traxit ad idololatram totum populum. 3. Reg. 12. 1.

Omne caput languidum &c. Il. 1. 5. 6. Si caput fuerit infirmum, totum corpus languidum erit. Innocentius P. III.

Nabuchodonosor erigit statuam auream adorandam. Dan. 3. 2. Et quos primò inducit ad idololatram? *principes.* S. Hieron. Seductis enim magistratibus subditi populi majorum exemplo malè perant.

Exiit ex eis radix peccatrix Antiochus. 1. Machab. 1. 11. S. Gregorius 1. p. past. c. 2. cum pastor per abrupta gradiatur, conseqvens est, ut ad præcipitium grex feratur.

Ex Novo.

Turbatus est rex, & omnis Jerosolyma cum eo. Matth. 2. 3.

Principes Sacerdotum, & Seniores, persuaserunt populis, ut peterent Barabam. Matth. 27. 20. & ita omnes unà voce clamant Barabam. Scilicet ad majorum voluntatem populus movetur. S. Paschasius l. 12. in Matth. quid in hoc dicam? nisi quia pene omnis iniquitas, & prævaricatio plebùm à principibus est populi; quorum excitatur malis ad omne peccatum; quorum velle, quorumque nolle, omnes considerant, & sequuntur. Sylveira in Jo. 4. q. 9.

Non licet tibi. Marci 6. 18. Cur Joannes Herodem tantum, & non Herodidem, arguit? R. quia ipse rex; & inferiores semper appetunt ejus serviunt. Sylveira in Jo. 3. q. 9.

Et nemo ei dabit. Luc. 16. 21. Cum dominus familiae esset avarus, omnes ejus servi avaritiæ studebant; ut nullus ex eis pauperi vel micam daret. Sylveira hic.

